

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/54/2013
Identifikačné číslo spisu:	5012200773
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5012200773.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd SR Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskkej, v právnej veci žalobcu: PREFA Bytča - Hrabové. SK, s.r.o., so sídlom Bytča-Hrabové, IČO:31 630 405, právne zastúpeného: JUDr. Marian Burian, advokát so sídlom Štúrova 1, Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o penále na poistnom na sociálne poistenie, predpísané rozhodnutím žalovanej č. 36630-2/2012-BA zo dňa 11.09.2012, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 20.marca 2013, sp. zn. 21Sd/99/2012, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 20.marca 2013, sp. zn. 21Sd/99/2012 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej číslo 36630-2/2012-BA zo dňa 11. septembra 2012, ako aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina zo dňa 19. júna 2012, číslo 700-1612015312-GC04/12 z r u š u j e a vec vracia žalovanej na ďalšie konanie.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 570,86 € na účet jeho právneho zástupcu, JUDr. Martina Buriana, číslo XXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v: Tatra Banka, a.s., pobočka Žilina, v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku

Odôvodnenie

Žalovaná preskúmaným rozhodnutím číslo 36630-2/2012-BA zo dňa 11.09.2012 zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie pobočky Sociálnej poisťovne číslo 700-1612015312-GC04/12 z 19.06.2012, ktorým bolo žalobcovi podľa § 240 zákona č.461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) predpísané penále v sume 2 945,24 eura, vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti, poistného do rezervného fondu solidarity (ďalej len „poistné a príspevky“) vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici alebo zaplatená v hotovosti - spôsob výpočtu penále bol uvedený v prílohe rozhodnutia pobočky, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť jej rozhodnutia. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaná poukázala na to, že žalobca

poistné a príspevky za obdobie január 2007 až december 2008 uhrádzal oneskorene, po uplynutí ich splatnosti za príslušný kalendárny mesiac; poukázala na to, že základnou podmienkou pre odpustenie povinnosti zaplatiť penále (§ 240 ods.1 zákona) je podľa § 293bl zákona v znení zákona č. 572/2009 Z.z., účinného od 01.01.2010, zaplatenie poistného a príspevkov za celé obdobie do 31.12.2009, odkedy žalobcovi ako zamestnávateľovi vznikla povinnosť uhrádzať poistné a príspevky, a to najneskôr do 30.apríla 2010). Keďže žalobca poistné a príspevky za mesiace máj 2009 až august 2009 a október 2009 až december 2009 uhradil po 30.apríli 2010, penále, predpísané rozhodnutím pobočky považovala za súladné s právnymi predpismi.

Žalobca včas podanou žalobou namietal nezákonnosť rozhodnutia žalovanej z dôvodu nesprávneho právneho názoru žalovanej, založeného na extenzívnom výklade ustanovenia § 293bl zákona. Poukázal na to, že poistné za jednotlivé mesiace, uvedené v prílohe rozhodnutia pobočky, zaplatil pred 30.04.2010, a preto mu penále malo byť ex lege odpustené.

Krajský súd rozsudkom z 20.marca 2013, sp. zn. 21Sd/99/2012, zamietol žalobu a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Z administratívneho spisu žalovanej mal preukázané, že žalobca poistné a príspevky za mesiace januára 2007 až december 2008 zaplatil a že jednotlivé odvody zaplatil po dni ich splatnosti, pričom poistné a príspevky za mesiace máj 2009 až august 2009 a október 2009 až december 2009 uhradil až po dátume 30.04.2010, čo žalobca ani nepoprel. Dospel k záveru, že podmienkou uplatnenia tzv. generálneho pardonu uvedeného v § 293bl zákona, teda podmienkou odpustenia penále je splnenie si odvodových povinností za celé obdobie pred 01.01.2010, teda v danom prípade aj za mesiace máj 2009 až august 2009 a október 2009 až december 2009. Výslovil názor, že inak by sa uvedené ustanovenie minulo svojmu cieľu - donútiť povinný subjekt plniť si odvodové povinnosti riadne a včas.

Rozsudok krajského súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním a namietol, že vychádza z nesprávneho právneho názoru súdu. Namietol, že z doslovného a gramatického výkladu § 293bl ods.1 zákona možno vyvodiť záver, že podmienkou aplikácie tohto ustanovenia je zaplatenie dlžného poistného a príspevkov, z ktorých bolo penále predpísané, do 30.04.2010, lebo v predmetnom ustanovení je *expresis verbis* uvedené ... „ktoré sa viaže...“ Podmienkou teda nie je zaplatenie príspevkov za celé obdobie. Žalobca pritom poistné a príspevky za obdobie január 2007 až december 2008 zaplatil pred dňom 30.04.2010, čo vyplýva aj z prílohy rozhodnutia pobočky. Skutočnosť, že žalobca poistné a príspevky za obdobie máj 2009 až august 2009 a október 2009 až december 2009 uhradil až po 30.apríli 2010, je irelevantná, lebo z týchto mesiacov mu penále predpísané nebolo.

Z uvedených dôvodov žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovanej zrušil a a vrátil žalovanej na ďalšie konania a súčasne aby uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 570,86 €.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu sa pridržiavala dôvodov svojho rozhodnutia a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie žalovanej v medziach odvolania bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o predpísaní penále.

Preskúmaným rozhodnutím bolo žalobcovi predpísané penále z dôvodu oneskorenej úhrady poistného a príspevkov za mesiace január 2007 až december 2008.

Nebolo sporné, že poistné a príspevky za uvedené kalendárne mesiace žalobca uhradil oneskorene, ale pred dňom 30.04.2010. Taktiež medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalobca nezaplatil riadne a včas poistné za mesiace máj 2009 až august 2009 a október 2009 až december 2009.

Spornou bola otázka výkladu ustanovenia § 293bl ods.1 zákona, keď žalovaná takú možnosť odvodzovala od toho, že podľa jej názoru ustanovenie § 293bl zákona možno aplikovať iba v prípade, že povinná osoba odvieďla do 30.04.2010 poistné a príspevky za celé obdobie pred 01.01.2010, teda aj za rok 2009.

Podľa § 143 ods.2 zákona, v znení účinnom do 31.12.2010 poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Ak deň splatnosti poistného pripadne na sobotu a na deň pracovného pokoja, poistné je splatné v najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 139 ods. 1 zákona rozhodujúce obdobie na určenie vymeriavacieho základu zamestnanca je kalendárny mesiac, za ktorý platí poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti.

Podľa § 139 ods. 3 zákona rozhodujúce obdobie na určenie vymeriavacieho základu zamestnávateľa je kalendárny mesiac, za ktorý platí poistné.

Podľa § 240 ods.1 zákona fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 293bl ods.1 zákona Sociálna poisťovňa nepredpíše penále alebo odpustí povinnosť zaplatiť predpísané penále, ktoré sa viaže na dlžné poistné a dlžné príspevky na starobné dôchodkové sporenie podľa osobitného predpisu za obdobie pred 1. januárom 2010 zaplatené najneskôr do 30. apríla 2010.

Z citovaných ustanovení § 139 ods.1 a 3 zákona vyplýva, že obdobím, na ktoré sa viaže povinnosť platiť poistné, treba rozumieť kalendárny mesiac. Oprávnenie Sociálnej poisťovne predpísať penále sa v zmysle § 240 ods.1 zákona viaže na každý jednotlivý kalendárny mesiac, za ktorý bolo poistné a príspevky odvedené oneskorene.

V kontexte s § 139 ods.1 a 3 zákona je potom podľa názoru odvolacieho súdu potrebné vykladať aj ustanovenie § 293bl ods.1 zákona tak, že za obdobie pred 1. januárom 2010 sa považujú jednotlivé kalendárne mesiace pred 01.01.2010.

Podľa názoru odvolacieho súdu úmyslom zákonodarcu pri prijímaní ustanovenia § 293bl zákona nebolo predpisovať penále za všetky kalendárne mesiace pred 01.01.2010, za ktoré boli poistné a príspevky odvedené oneskorene alebo v nižšej sume; naopak jeho úmyslom bolo dosiahnuť zaplatenie dlžného poistného čo i len v časti, bez potreby následnej penalizácie oneskorených platieb po dátume splatnosti.

Ak teda žalobca poistné za jednotlivé kalendárne mesiace január 2007 až december 2008 zaplatil síce oneskorene, ale v lehote uvedenej v § 293bl ods.1 zákona, potom je právne nevýznamné, či za ďalšie kalendárne mesiace (máj až augusta 2009 a október až december 2009) žalobca odvieďol poistné a príspevky oneskorene.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd na rozdiel od krajského súdu dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej, rovnako ako rozhodnutie pobočky vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia

veci a nie je v súlade so zákonom, preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods.3 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250j ods.2 písm. a) O.s.p. zmenil, rozhodnutie žalovanej ako aj rozhodnutie pobočky zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je žalovaná viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods.4 O.s.p.).

O trovách konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku vzhľadom na úspech žalobcu v konaní podľa § 250k ods.1 O.s.p.

Žalobca uplatnil a vyčísľil trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 570,86 €, a to za 2 úkony právnej služby v roku 2012 (prevzatie a príprava zastúpenia + podanie žaloby na súd) po 111,21 € a 2x režijný paušál po 15,26 €, za 2 úkony právnej služby v roku 2013 (účasť na pojednávaní krajského súdu + podanie odvolania proti jeho rozsudku) po 111,21 € a 2x režijný paušál 15,26 €, spolu 475,72 € + 95, 14 € ako 20% DPH. Keďže výška vyčíslených trov nebola účtovaná nad rámec § 11 ods.3 veta prvá a § 16 ods.2 vyhl. č. 655/2004 Z.z., odvolací súd ju priznal v uplatnenej výške.

Priznanú náhradu trov je žalovaná podľa § 149 ods.1 O.s.p. povinná zaplatiť na účet právneho zástupcovi žalobcu, JUDr. Martinovi Burianovi na jeho účet číslo XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený v: Tatra Banky, a.s., pobočka Žilina, do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.